

Sygn. akt: I ACa 405/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Stanek
Sędziowie:	SSA Bożena Błaszczuk SSO del. Barbara Krysztofiak (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Julita Postolska

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2014 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.**

przeciwko **J. S. (1)**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 20 grudnia 2013r. sygn. akt X GC 416/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od J. S. (1) na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 405/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 stycznia 2012 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. (pierwotnie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł.) wniósł o zasądzenie od pozwanego J. S. (2), prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) S. J. z siedzibą w R. kwoty 159 260,59 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że pozwany, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarł z nim w dniu 21 kwietnia 2005 roku umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był ciągnik siodłowy V. (...) oraz w dniu 17 czerwca 2005 roku umowę leasingu nr (...), której przedmiotem była naczepa C. (...). Zabezpieczenie zobowiązań wynikających z przedmiotowych umów stanowiły weksle własne in blanco wystawione przez pozwanego. Pozwany nie wywiązał się z określonych w umowach leasingu obowiązków, w związku z czym umowy leasingu łączące strony zostały rozwiązane, a pozwany wezwany został do uregulowania zaległych należności. Ponieważ pozwany nie uregulował należności, powód uzupełnił wystawione przez niego weksle, zawiadamiając o tym pozwanego i wezwał go do zapłaty należności wynikających z umów leasingu. Pozwany należności nie uregulował (pozew, k. 2-6).

W dniu 28 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, X Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, mocą którego zasądził od pozwanego J. S. (2) na rzecz powoda kwotę 159 260,59 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1 991 złotych tytułem kosztów sądowych i kwotę 3 617 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego (nakaz zapłaty, k. 32).

Pozwany w dniu 21 marca 2012 roku złożył zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości i wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu zarzutów pozwany wskazał, że załączone do pozwu kserokopie dokumentów nie stanowią podstawy wydania nakazu zapłaty i nie potwierdzają warunków, w jakich weksle mogły być wypełnione. Podniósł zarzut wypełnienia przez powoda weksli niezgodnie z deklaracją wekslową, bowiem wypełnienie weksli nastąpiło już po spłaceniu przez pozwanego rat leasingowych. Pozwany podkreślił, że powód nie wskazał ani powodów ani sposobu rozwiązania umów leasingu, nie powołał podstawy naliczania żądanych kwot, nie załączył dokumentów, z których wywodzi roszczenie. Tym samym pozwany zakwestionował wysokość dochodzonego roszczenia (zarzuty, k. 38-40).

W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty pełnomocnik powoda cofnęła powództwo w zakresie kwoty 20 000 złotych i w tym zakresie zrzekła się roszczenia, podnosząc nieuwzględnienie w końcowym rozliczeniu umów faktury zaliczkowej do umowy leasingu nr (...). Odwołując się do postanowień umów zawartych z pozwanym oraz zapisów Ogólnych Warunków Umowy Leasingu za chybiony uznał zarzut pozwanego o wypełnieniu weksli niezgodnie z deklaracją wekslową, podobnie zarzut niewykazania kiedy i w jakich okolicznościach umowy leasingu zostały wypowiedziane, wnosząc o dopuszczenie dowodów z załączonych do odpowiedzi dokumentów (odpowieź na zarzuty, k. 78-122).

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 grudnia 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi;

1. uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 28 lutego 2012 r. przez Sąd Okręgowy w Łodzi, X Wydział Gospodarczy, w sprawie sygn. akt X GNc 34/12 w części dotyczącej kwoty 20.000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 20 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty i w tym zakresie umorzył postępowanie, a ponadto uchylił nakaz w części orzekającej o kosztach procesu i zasądził od J. S. (2) na rzecz (...) S.A. w Ł. kwotę 3.708,25 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany w dniu 28 lutego 2012 r. przez Sąd Okręgowy w Łodzi, X Wydział Gospodarczy, w sprawie sygn. akt X GNc 34/12 w pozostałej części;
3. nakazał pobrać od (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa — Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 217,58 złotych tytułem wydatków w toku postępowania poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;
4. nakazał pobrać od pozwanego J. S. (2) na rzecz Skarbu Państwa — Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 1.523,08 złotych tytułem wydatków w toku postępowania poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podzielił i przyjął za własne, a których zasadnicze elementy przedstawiają się następująco:

W dniu 21 kwietnia 2005 roku powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. (pierwotnie: (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł.) zawarł z pozwanym J. S. (2), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) S. J. z siedzibą w R. umowę leasingu nr (...), której przedmiotem był ciągnik siodłowy V. (...), nabyty przez finansującego (powoda) za cenę netto 280 071,00 złotych. Umowa została zawarta na okres do dnia 15 marca 2009 roku, o ile nie zostanie rozwiązana w trybie § 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu (OWUL) lub nie wygaśnie z innych przyczyn. Korzystający (pozwany) zobowiązał się do terminowego regulowania opłat leasingowych i innych płatności na rzecz finansującego, określonych w umowie. Wynagrodzenie pieniężne z tytułu używania przez korzystającego z przedmiotu leasingu wraz z opłatą końcową wynosiło 336 892,00 złotych i płatne było w 47 ratach od dnia 15 maja 2005 roku do dnia 15 marca 2009 roku. W zakresie ubezpieczenia przedmiotu leasingu strony ustaliły, iż zastosowanie ma § 6 i § 6a OWUL. Wszystkie wymienione w umowie załączniki, w tym załącznik nr 2 „Ogólne Warunki Umowy Leasingu” (OWUL) stanowiły integralną część umowy leasingu. Zgodnie z § 7 pkt 5.1 OWUL finansujący mógł rozwiązać umowę leasingu z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia, jeżeli korzystający pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, zalegał o więcej niż 30 dni z jakąkolwiek płatnością wynikającą z umowy leasingu bądź innych płatności na rzecz finansującego. W razie przedterminowego rozwiązania umowy korzystający zobowiązany był bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko do siedziby finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru przedmiotu leasingu przez finansującego, korzystający nie mógł czerpać z niego pożytków, a nadto miał obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeżeli finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie (§ 7 pkt 11 OWUL). Zgodnie z § 7 ust. 12 OWUL w razie odmowy lub opóźnienia zwrotu przedmiotu leasingu, finansującemu przysługiwała kara umowna za czas bezumownego pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego w wysokości 1/30 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z roku, w którym powstał obowiązek zwrotu, za każdy dzień. Korzystający zobowiązany był również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów powstałych w związku z posiadaniem przedmiotu leasingu, poniesionych przez finansującego w tym okresie.

Zgodnie z art. 3 umowy pozwany w dniu 21 kwietnia 2005 roku złożył do dyspozycji powoda dwa weksle in blanco podpisane przez pozwanego, stanowiące prawne zabezpieczenie umowy. Zgodnie ze sporządzoną deklaracją wekslową powód miał prawo wypełnić weksle w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego z tytułu w/w umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnione płatności oraz innych świadczeń ubocznych oraz weksle te opatrzyć datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając pozwanego, nie później niż 7 dni przed terminem płatności weksli

W dniu 17 czerwca 2005 roku powód zawarł z pozwanym kolejną umowę leasingu nr (...), której przedmiotem była naczepa C. (...), nabyta przez finansującego (powoda) za cenę netto 96 818,89 złotych. Umowa została zawarta na okres do dnia 15 czerwca 2009 roku o ile nie zostanie rozwiązana w trybie § 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu (OWUL) lub nie wygaśnie z innych przyczyn. Korzystający (pozwany) zobowiązał się do terminowego regulowania opłat leasingowych i innych płatności na rzecz finansującego, określonych w umowie. Wynagrodzenie pieniężne z tytułu używania przez korzystającego z przedmiotu leasingu wraz z opłatą końcową wynosiło 116 142,97 złotych i płatne było w 47 ratach od dnia 15 sierpnia 2005 roku do dnia 15 czerwca 2009 roku. W zakresie ubezpieczenia przedmiotu leasingu strony ustaliły, iż zastosowanie ma § 6 i § 6a OWUL. Wszystkie wymienione w umowie załączniki, w tym załącznik nr 2 „Ogólne Warunki Umowy Leasingu” (OWUL) stanowiły integralną część umowy leasingu. Zgodnie z § 7 pkt 5.1 OWUL finansujący mógł rozwiązać umowę leasingu z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia, jeżeli korzystający pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, zalegał o więcej niż 30 dni z jakąkolwiek płatnością wynikającą z umowy leasingu, bądź innych płatności na rzecz finansującego. W razie przedterminowego rozwiązania umowy korzystający zobowiązany był bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko do siedziby finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru przedmiotu leasingu przez finansującego, korzystający nie mógł czerpać z niego pożytków, a nadto miał obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeżeli finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie (§ 7 pkt 11 OWUL). Zgodnie z § 7 ust. 12 OWUL w razie odmowy lub opóźnienia zwrotu przedmiotu

leasingu, finansującemu przysługiwała kara umowna za czas bezumownego pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego w wysokości 1/30 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z roku, w którym powstał obowiązek zwrotu, za każdy dzień. Korzystający zobowiązany był również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów powstałych w związku z posiadaniem przedmiotu leasingu, poniesionych przez finansującego w tym okresie.

Zgodnie z art. 3 umowy pozwany w dniu 17 czerwca 2005 roku złożył do dyspozycji powoda jeden weksel in blanco podpisany przez pozwanego, stanowiący prawne zabezpieczenie umowy. Zgodnie ze sporządzoną deklaracją wekslową powód miał prawo wypełnić weksel w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanego z tytułu w/w umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy leasingu, odsetek za opóźnione płatności oraz innych świadczeń ubocznych oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając pozwanego, nie później niż 7 dni przed terminem płatności weksla.

W dniu 16 sierpnia 2005 roku strony podpisały aneks nr (...) do umowy leasingu operacyjnego nr (...), mocą którego wydłużyły termin obowiązywania przedmiotowej umowy do dnia 15 maja 2009 roku, wskazały wartość netto przedmiotu leasingu na kwotę 275 721,61 złotych, jednocześnie ustaliły, iż wynagrodzenie pieniężne z tytułu używania przez korzystającego z przedmiotu leasingu wraz z opłatą końcową wynosi 331 660,20 złotych, płatne w 49 ratach od dnia 15 maja 2005 roku do dnia 15 maja 2009 roku.

(aneks nr (...) do umowy leasingu operacyjnego nr (...), k. 110-111, terminarz opłat leasingowych, k. 112-113)

W dniu 13 sierpnia 2008 roku powód złożył pozwanemu oświadczenie o rozwiązaniu z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia umowy leasingu nr (...) w związku z istniejącymi zaległościami w spłacie rat leasingowych przez pozwanego. Powód zażądał zwrotu przedmiotu leasingu w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 sierpnia 2008 roku.

Jednocześnie pismem datowanym na dzień 13 sierpnia 2008 roku powód poinformował pozwanego o rozwiązaniu umowy leasingu nr (...) z zachowaniem 7 dniowego okresu wypowiedzenia, wzywając go do zwrotu przedmiotu leasingu w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 sierpnia 2008 roku. Powyższe oświadczenie zostało przez powoda cofnięte. Przedmiotowa umowa wygasła z dniem 15 czerwca 2009 roku.

Pozwany zwrócił przedmioty leasingu w dniu 30 lipca 2010 roku.

W przypadku ciągnika siodłowego V. (...), określonego w umowie leasingu nr (...) okres pozostawania przedmiotu leasingu w dyspozycji pozwanego wyniósł 697 dni (od 1 września 2008 roku do dnia 29 lipca 2010 roku), zaś w przypadku naczepy C. (...), określonej umową leasingu nr (...) dni (od 1 lipca 2009 roku do dnia 29 lipca 2010 roku). Co do ciągnika siodłowego V. (...) jeden dzień kary umownej wynosi 211,754 złotych, natomiast co do naczepy C. (...) jeden dzień kary umownej wynosi 124,205 złotych.

Pismami z dnia 1 sierpnia 2011 roku powód poinformował pozwanego o wysokości zadłużenia wynikającego z przedmiotowych umów leasingu, obejmującego karę za czas bezumownego pozostawania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego, wskazując możliwość zawarcia ugody w zakresie spłaty zadłużenia.

Pozwany nie ustosunkował się do treści pism. Tym samym, pismem z dnia 5 grudnia 2011 roku powód wystosował do pozwanego zawiadomienie o wypełnieniu weksli in blanco na kwotę 147 592,77 złotych z tytułu umowy leasingu nr (...) oraz na kwotę 11 667,82 złotych z tytułu umowy leasingu nr (...) i wskazał, że weksle płatne będą w dniu 19 grudnia 2011 roku w siedzibie powoda w Ł.. Jednocześnie wezwał pozwanego do zapłaty należności, wskazując, że brak takiej zapłaty przed uzupełnieniem weksla lub w terminach określonych przepisami prawa wekslowego spowoduje wszczęcie postępowania sądowego.

Po rozliczeniu umowy leasingu nr (...) do zapłaty przez pozwanego pozostała kwota 127 592,77 złotych, natomiast z umowy leasingu nr (...) do zapłaty pozostało 11 667,82 złotych.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż w sprawie zastosowanie mają nieobowiązujące w dacie wyrokowania przepisy odrębne Kodeksu postępowania cywilnego o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (art. 9 ustawy z dnia 16 września 2011r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z dnia 2 listopada 2011 roku).

Sąd I instancji stwierdził, iż nie może być uznany za trafny zarzut pozwanego naruszenia przez powoda normy z art. 479¹² § 1 k.p.c., a to wobec złożonego przez powoda wniosku o dopuszczenie dowodów z dokumentów, które załączył do odpowiedzi na zarzuty. Wskazał, iż powód swoje roszczenie oparł na wekslu, domagając się zasądzenia od pozwanego dochodzonej kwoty w postępowaniu nakazowym na podstawie art. 485 § 2 k.p.c. Regulacja art. 485 k.p.c. jest regulacją szczególną wobec art. 479¹² k.p.c., bowiem postępowanie nakazowe jest postępowaniem uproszczonym, jakie można wszcząć w każdej sprawie, nie tylko gospodarczej (por. teza wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 marca 2013 r., VI ACa 1278/12, Lex nr 1339413). Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż powód nie ograniczył się w pozwie tylko do dokumentu weksla, ale powołał się także na stosunek podstawowy, będący podstawą wypełnienia weksla. Skoro w zarzutach od nakazu zapłaty pozwany podniósł m in. zarzut nieprawidłowego wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem, to nie można przyjąć, aby wskazany przepis nakładał na powoda obowiązek powoływania twierdzeń i dowodów na każdą okoliczność już w pozwie (por. teza wyroku SN z dnia 12 maja 2006 r., V CSK 55/06, Lex nr 200875). Jednocześnie naruszenia normy wynikającej z art. 479¹² § 1 k.p.c. nie stanowi zgłoszenie w pozwie wniosku o przeprowadzenie dowodów z dokumentów, pomimo nie dołączenia ich do pisma (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 3 października 2008 r., I CSK 62/08, Lex nr 470020). W konsekwencji dokumenty załączone tak do pozwu, jak i do odpowiedzi na zarzuty – zdaniem Sądu Okręgowego - należało zaliczyć w poczet materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy wskazał, iż dysponował prywatnym wyliczeniem roszczenia pochodzącym od powódki, dwiema umowami leasingu oraz bezspornym faktem, iż przedmioty leasingu nie zostały zwrócone w terminie. W sytuacji, w której – co będzie wynikało z kolejnej części uzasadnienia – roszczenie było usprawiedliwione co do zasady, dla odniesienia się do kwestii jego wysokości konieczne było odniesienie się do ponownego wyliczenia roszczenia (k. 138, k. 167), a w konsekwencji konieczne było skorzystanie z wiadomości specjalnych w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c. (k. 166). Mając na uwadze, iż dowód z opinii biegłego był niezbędny dla oceny wysokości zgłoszonego roszczenia, a tym samym dla miarodajnej zasadności wytoczonego powództwa, dopuszczenie z urzędu tego dowodu na podstawie art. 232 zdanie drugie k.p.c. było uzasadnione (por. teza wyroku SN z dnia 24 listopada 1999 r., I CKN 223/98, Lex nr 39411). Zaznaczył, że w sprawie gospodarczej nie jest wykluczone dopuszczenie przez sąd dowodu z urzędu, którego prawo zgłoszenia strony utraciły zgodnie z regułami prekluzji (por. teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 5 grudnia 2007r., I CSK 295/07, Lex nr 382064), a nadto że skorzystanie przez sąd z władzy dyskrecjonalnej, jaką daje mu art. 232 zdanie drugie k.p.c. nie stanowi naruszenia tego przepisu (por. teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 503/07, Lex nr 421405).

Sąd Okręgowy nie doszukał się elementów, które przemawiałyby przeciw przyznaniu waloru wiarygodności przeprowadzonemu dowodowi z opinii biegłej sądowej. Dokonane przez biegłą wyliczenia – w jego ocenie - są spójne, czytelne, a wniesione przez pozwanego zastrzeżenia do wydanej opinii nie podważyły jej wniosków końcowych. Podkreślił, że dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w oparciu o materiały zgromadzone w aktach sprawy nie było kwestionowane przez żadną ze stron. Dopiero wnioski opinii, nota bene niekorzystne dla pozwanego stanowiły podstawę do złożenia przez niego wniosku o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego w oparciu o materiały źródłowe, z dokonaniem rozliczenia czterech innych umów. Mając na uwadze reguły rządzące postępowaniem w sprawach gospodarczych wniosek pozwanego jako sprekludowany podlegał oddaleniu.

Sąd Okręgowy uznał, że złożone przez pozwanego do akt sprawy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2013 roku wydruki tabel na okoliczność braku jakiegokolwiek zadłużenia względem powoda zostały wniesione po upływie dwutygodniowego terminu (art. 479¹² zdanie drugie k.p.c.) liczonego od doręczenia przez powoda bezpośrednio pozwanemu pisma z dnia 2 listopada 2012 roku. Pozwany oświadczył, że otrzymał pismo w dniu 8 listopada 2012 roku,

a więc dowody z tych dokumentów jako spóźnione sąd oddalił. Na marginesie tylko zauważyć należy, iż niepodpisane wydruki komputerowe (k. 149-155) nie stanowią nawet dowodu z dokumentu prywatnego w rozumieniu art. 245 k.p.c.

Na tej samej zasadzie Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosków o dopuszczenie dowodów z dokumentów załączonych do pisma powoda z dnia 12 kwietnia 2013 roku (k. 175-177) oraz dowodów z dokumentów dołączonych do pisma pozwanego z dnia 23 kwietnia 2012 roku (k. 179-196).

Dokonując oceny prawnej Sąd I instancji stwierdził, iż strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 159 260,59 złotych wynikającej z weksli własnych in blanco wystawionych przez pozwanego i wypełnionych przez powoda na sumę odpowiadającą zadłużeniu, które powstało w związku z rozwiązaniem umów leasingu nr (...). Zgodnie z twierdzeniami strony powodowej suma wekslowa, na jaką weksle zostały wypełnione, odpowiadała faktycznemu zadłużeniu z tytułu umów leasingu.

Pozwany przyznając, że łączyły go z powodem w/w umowy leasingu zakwestionował wysokość swojego zadłużenia. Zarzucając bezzasadność wypełnienia weksla na dochodzoną kwotę pozwany przeniósł spór na płaszczyznę stosunku podstawowego, czyli roszczeń wypływających z umów leasingu nr (...). Bezsporny był fakt zawarcia przez strony umowy leasingu nr (...), jak również fakt ich rozwiązania w związku z zaległościami w płatnościach.

Zdaniem Sądu Okręgowego, to rozstrzygnięcie sporu sprowadzało się do oceny, czy istniały w oparciu o umowę leasingu podstawy do wypełnienia weksli in blanco na dochodzoną pozwem kwotę.

Zgodnie z art. 709¹ k.c. przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy w warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego.

Na podstawie zawartej umowy leasingu nr (...) powód oddał pozwanemu do używania ciągnik siodłowy V. (...) o wartości 275 721,61 złotych netto (aneks nr (...), k. 110) oraz na podstawie umowy leasingu nr (...) – naczepę C. (...) o wartości 96 818,89 złotych netto, natomiast pozwany zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia finansowego zgodnie z harmonogramem pieniężnym. Wskutek niepłacenia rat leasingowych umowa nr (...) została rozwiązana, a pozwany został wezwany do zwrotu przedmiotu leasingu określonego w tej umowie w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 sierpnia 2008 roku. Przedmiot leasingu pozwany zwrócił w dniu 30 lipca 2010 roku, a zatem po terminie wskazanym w piśmie z dnia 13 sierpnia 2008 roku o rozwiązaniu umowy leasingu. Powodowi zatem przysługuje kara umowa wyliczona za okres od dnia 30 sierpnia 2008 roku do dnia 29 lipca 2010 roku. Pozwany nie wykazał bowiem, aby korzystał z przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy leasingu za zgodą powoda.

Kary umownej słusznie dochodzi też powód w zakresie niezwróconego przez pozwanego powodowi przedmiotu leasingu określonego w umowie nr (...). Zauważyć należy, iż umowa ta wygasła z dniem 15 czerwca 2009 roku, a pozwany nie nabył prawa własności przedmiotu leasingu, określonego w tej umowie. Tym samym zobligowany był do jego zwrotu powodowi, którego dokonał w dniu 30 lipca 2010 roku. Powód naliczył karę umową za okres od 1 lipca 2009 roku do dnia 29 lipca 2010 roku. W tym wypadku pozwany również nie wykazał, aby korzystał z przedmiotu leasingu po jej wygaśnięciu za zgodą powoda.

Sposób wyliczenia kary za czas bezumownego pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego określa § 7 pkt 12 OWUL. Uwzględniając wysokość 1/30 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z roku, w którym powstał obowiązek zwrotu, za każdy dzień, kara umowna w przypadku ciągnika siodłowego V. (...) wynosi 147 592,77 złotych, natomiast w przypadku naczepy C. (...) – 45 210,62 złotych.

Po rozliczeniu wszystkich zobowiązań pozwanego wynikających z przedmiotowych umów leasingu i korzyści przypadających powodowi na skutek rozwiązania tych umów, w tym w szczególności ze sprzedaży przedmiotu leasingu

do zapłaty pozwanemu z tytułu umowy leasingu nr (...) pozostała kwota 11 667,82 złotych, natomiast z tytułu umowy leasingu nr (...) – kwota 127 592,77 złotych.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany nie wykazał, aby kwoty te były niezasadne. Obrona pozwanego w dużej mierze sprowadzała się do każdorazowego podnoszenia zarzutu prekluzji dowodowej. Co istotne pozwany w zarzutach od nakazu nie podniósł merytorycznej obrony, a jedynie negował istnienie wierzytelności w dochodzonej pozewm wysokości. Nie sposób uznać tym samym, aby udowodnił bezzasadność obciążania go karą za bezumowne pozostawianie przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż jeżeli występujący z powództwem o zapłatę jako remitent weksła własnego wystawionego przez pozwanego potwierdzi swe prawo dokumentem o cechach określonych w art. 101 Pr.weksl., a pozwany nie udowodni zarzutów tamujących lub niweczających, sąd uwzględni żądanie na podstawie art. 28 ust. 2 w związku z art. 104 ust. 1 Pr.weksl. Natomiast w razie udowodnienia przez pozwanego któregoś z wspomnianych zarzutów, sąd oddali powództwo (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 1959 r., 4 CR 1215/58, (...) 1960, nr 6, s. 859; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1961 r., 4 CR 8/61, OSN 1962, nr 3, poz. 115; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967 r., mająca moc zasady prawnej, III CZP 19/66, OSNCP 1968, nr 5, poz. 79; uchwała połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNCP 1973, nr 5, poz. 72). Taki rozkład ciężaru dowodu wynika z ogólnej reguły wyrażonej w art. 6 k.c. (zob. także sformułowanie art. 10 i 17 Pr.weksl.). Ponieważ powód wywodzi swe roszczenie z faktu wystawienia na jego rzecz weksła własnego, powinien ten fakt udowodnić. Ze względu na zastrzeżone w art. 101 Pr.weksl. wymagania co do formy oraz przewidziane w art. 34 i 38 Pr.weksl. w związku z art. 103 ust. 1 Pr.weksl. uregulowanie nadające weksłowi własnemu charakter papieru wartościowego (tj. ucieleśniające wierzytelność pieniężną remitenta i jego następców prawnych w dokumencie, także okazanie dokumentu jest nieodzowne dla jej realizacji) fakt ten może być wykazany tylko przez przedłożenie dokumentu, o którym mowa w art. 101 Pr.weksl. Natomiast pozwany, mogący za pomocą podniesionych zarzutów doprowadzić do oddalenia powództwa, powinien udowodnić te właśnie zarzuty (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1999 r., III CKN 215/98, OSNC z 2000 r., zeszyt 7/8, poz. 128).

Zdaniem Sądu Okręgowego powód przedstawił dokument, o którym mowa w art. 101 Pr.weksl. Pozwany, na którym spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, nie sprostował temu ciężarowi i nie wykazał istnienia zarzutów tamujących lub niweczających.

Wobec cofnięcia przez powoda powództwa w zakresie kwoty 20.000 złotych, Sąd Okręgowy uchylił nakaz zapłaty w tej części wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty i w tym zakresie umorzył postępowanie (art. 203 § 1 w zw. z art. 479¹³ § 1 i art. 355 § 1 k.p.c.). Jednocześnie uchylił nakaz w części orzekającej o kosztach procesu i zasądził od pozwanego na rzecz powoda na podstawie art. 100 k.p.c. kwotę 3.708,25 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu poniesionych przez strony. Powód uległ tylko w zakresie 12,5 % swego żądania, zaś pozwany w 87,5 %. Po dokonaniu stosownego rozliczenia koszty należne powodowi to 3.708,25 złotych.

W pozostałym zakresie nakaz zapłaty został utrzymany w mocy(art. 496 k.p.c.) .

Zgodnie z dyspozycją art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.) Sąd Okręgowy nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 217,58 zł od powoda oraz kwotę 1.523,08 zł od pozwanego tytułem zwrotu poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków związanych z wynagrodzeniem biegłego.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie pkt 2 i 4 rozstrzygnięcia oraz w zakresie pkt 1 w części dotyczącej zasądzenia od pozwanego na rzecz strony powodowej kwoty 3.708 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wniósł pozwany, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania:

a/ art. 217 § 1, art. 227 i 232 k.p.c., polegające na pominięciu oraz nie dopuszczeniu dowodów zgłaszanych przez pozwanego, załączonych do zarzutów od nakazu zapłaty i pism procesowych składanych w toku sprawy;

b/ art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. na skutek braku oceny dowodów złożonych przez pozwanego oraz dokonania jednostronnie niekorzystnej oceny dowodów, poprzez pominięcie zarzutów zgłaszanych przez pozwanego do opinii biegłego, a także przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i niczym nieuzasadnione uznanie opinii biegłego sądowego za wystarczającą do uwzględnienia powództwa i jednoznacznie potwierdzającą wysokość dochodzonej przez powoda kwoty;

c/ art. 233 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie wniosków, oświadczeń i zarzutów zgłaszanych przez pozwanego oraz nie wskazanie dlaczego dowodom przedstawianym przez pozwanego Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej;

d/ art. 227 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. polegające na odmowie przeprowadzenia dowodu na okoliczność faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i oddaleniu wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości zgodnie z tezą dowodową wskazaną na rozprawie;

e/ art. 485 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty wydanego dnia 28 lutego 2012 roku w przedmiotowej sprawie podczas, gdy w dacie jego wydania, prawidłowość wypełnienia i treść weksli in blanco nasuwały wątpliwości w zakresie możliwości wypełnienia i wysokości dochodzonej przez powoda należności,

f/ art. 479¹² w zw. z 6 k.p.c. poprzez przyjęcie do rozpoznania sprekludowanych wniosków i dowodów powoda w sytuacji, gdy powinny być one zgłoszone w pozwie, a najpóźniej w odpowiedzi na zarzuty pozwanego.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 10 ustawy prawo wekslowe w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez uznanie za prawidłowo wypełnione przez powoda weksle in blanco w sytuacji, gdy sposób ich wypełnienia był niezgodny z treścią deklaracji wekslowych.

W konsekwencji skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu nakazowym w dniu 28 lutego 2012 roku w sprawie sygn. akt X GNC 34/12 w części utrzymanej w mocy i oddalenie powództwa (pkt 2 wyroku) oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pkt 1 wyroku) i uchylenie pkt 4 wyroku;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

3. na podstawie przepisu art. 380 k.p.c. rozpoznanie przez Sąd Apelacyjny postanowienia Sądu I instancji wydanego na rozprawie w dniu 13 grudnia 2013 roku o oddaleniu wniosku o pozwanego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości zgodnie z tezą dowodową wskazaną na rozprawie, z uwagi na fakt, że przedmiotowe postanowienie nie podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia, a jego wydanie miało wpływ na wynik sprawy.

Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania wywołanych wniesieniem apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesione w niej zarzuty okazały się nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności ocenie podlegają zarzuty naruszenia przepisów postępowania. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy zasadnie uznał, iż w rozpoznawanej sprawie będącej sprawą ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej, wszczętej w dniu 12 stycznia 2012 roku, a zatem przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381) zastosowanie znajdują przepisy Działu IV a Kodeksu postępowania cywilnego, regulującego postępowanie w sprawach gospodarczych. Wymienione przepisy w zakresie zasad gromadzenia materiału dowodowego wprowadzały system tzw. prekluzji dowodowej, polegający na nałożeniu na obie strony ciężaru przedstawienia sądowi wszystkich znanych im faktów, dowodów i zarzutów w określonym ustawowo terminie, pod rygorem utraty możliwości późniejszego ich przytaczania lub powoływania.

Wymieniona regulacja stanowiła odrębność od ogólnych zasad postępowania określonych w przepisie art. 217 k.p.c.. W uchwale z dnia 17 lutego 2004 roku wydanej w sprawie sygn. akt III CZP 115/03 Sąd Najwyższy stwierdził, że „Treść przepisu art. 479¹² § 2 KPC, będącego przedmiotem rozważanego zagadnienia prawnego, jest jasna i oczywista, a użyte przez prawodawcę sformułowania wyraźnie wskazują, że w sytuacji opisanej w hipotezie tego przepisu pozwany bezwarunkowo traci uprawnienia do powoływania twierdzeń i zarzutów oraz dowodów na ich poparcie w dalszym toku postępowania, jeżeli nie zgłosił ich w odpowiedzi na pozew, chyba że wykaze, iż ich powołanie w odpowiedzi na pozew nie było możliwe, albo że potrzeba powołania wynikła później. W związku z tym nie może budzić wątpliwości teza, że spóźnione twierdzenia strony - jako sprekludowane - sąd pomija, a więc traktuje je, jakby nie zostały zgłoszone, natomiast zarzuty i dowody oddala. Zważywszy na fakt, że w omawianym przepisie ustawodawca nie zawarł, z wyjątkiem kryterium temporalnego, żadnych innych kryteriów prekluzji, należy przyjąć, iż przepis ten dotyczy wszystkich spóźnionych twierdzeń, zarzutów i dowodów, bez względu na ich znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Jest też oczywiste, że wyłącza on także stosowanie art. 217 K.P.C.”.

Zarówno orzecznictwie jak i doktrynie utrwalił się pogląd, że regulacja przepisów art. 479¹² k.p.c. oraz 479¹⁴ k.p.c. wymaga, aby strony dokonały wymaganego przedstawienia chociażby w formie ewentualnej, tylko na wypadek, gdyby twierdzenia zaprezentowane w pierwszej kolejności okazały się nieskuteczne lub nie zostały uwzględnione przez Sąd, natomiast zaniechanie wymaganych czynności powoduje definitywną utratę przez strony możliwości zgłoszenia w dalszym postępowaniu spóźnionych okoliczności faktycznych, zarzutów i wniosków dowodowych, bez względu na ich znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Wyjątek stanowi sytuacja, w której możliwość albo potrzeba przedstawienia okoliczności faktycznych, zarzutów i wniosków dowodowych wynikła później. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 lutego 2004 roku wydanej w sprawie o sygn. akt III CZP 115/03 (OSNCP 2005, Nr 5, poz. 77).

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wskazał na podstawie jakich dowodów w postaci dokumentów oparł poczynione ustalenia faktyczne. Wskazał, iż dysponował prywatnym wyliczeniem roszczenia pochodzącym od strony powodowej, dwiema umowami leasingu oraz bezspornym faktem, iż przedmioty leasingu nie zostały zwrócone w terminie. Podkreślić należy, iż wszystkie wymienione dowody w postaci dokumentów zostały załączone przez stronę powodową częściowo do pozwu, a częściowo do odpowiedzi na zarzuty z dnia 10 lipca 2012 roku. Dokumenty załączone przez stronę powodową na polecenie Sądu do pisma z dnia 8 listopada 2012 roku, a dotyczące wyliczenia należności dochodzonej w niniejszym postępowaniu w istocie stanowiły powielenie dokumentów złożonych wcześniej jako załącznik do odpowiedzi na zarzuty pozwanego. Powyższe okoliczności nie pozwalają na przyjęcie wadliwego zastosowania przez Sąd Okręgowy przepisu art. 479¹² k.p.c. w odniesieniu do dowodów zgłaszanych przez powoda w toku postępowania.

Wbrew twierdzeniom apelacji, Sąd I instancji w sposób szczegółowy odniósł się do wniosków dowodowych składanych przez pozwanego, w tym w postaci wydruków tabel złożonych w dniu 18 stycznia 2013 roku oraz dokumentów dołączonych do pisma pozwanego z dnia 23 kwietnia 2012 roku, zasadnie uznając, iż były one w świetle regulacji przepisu art. 479¹² spóźnione. Podkreślić należy, iż w ten sam sposób zostały ocenione dowody zgłoszone przez stronę powodową, a załączone do pisma z dnia 12 kwietnia 2013 roku. Tym samym brak podstaw do uznania, iż Sąd

Okręgowy w odmienny sposób traktował strony postępowania, uprzywilejowując stronę powodową. Zgodzić należy się również z Sądem I instancji, iż załączone przez pozwanego do akt sprawy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2012 roku niepodpisane wydruki tabel (k. 149-155) nie stanowią dowodu w rozumieniu przepisu art.244 i 245 k.p.c.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania stwierdzić należy, iż brak jest podstaw do uznania za zasadny zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 479¹² k.p.c. , 217§1 k.p.c., art. 227 i 232 k.p.c. oraz art. 6 k.p.c.

Chybiony jest, zdaniem Sądu Apelacyjnego, również zarzut pozwanego, iż Sąd I instancji dopuścił się naruszenia przepisu prawa procesowego w postaci art. 233§1 k.p.c. na skutek braku oceny dowodów złożonych przez pozwanego oraz dokonania jednostronnie niekorzystnej oceny dowodów poprzez pominięcie zarzutów zgłaszanych do opinii biegłego sądowego, uznając, iż jest ona wystarczająca do uwzględnienia powództwa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, brak jest podstaw do uznania, iż Sąd I instancji w sposób wadliwy dokonał oceny materiału dowodowego, przekraczając granice swobodnej oceny dowodów, określoną w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zabranego w sprawie materiału dowodowego. Jeśli z określonego materiału dowodowego, sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodnie z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu – na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, można wysnuć wnioski odmienne. Skuteczność wymienionego zarzutu zależna jest od tego, czy skarżący zdoła wykazać, iż przeprowadzona ocena dowodów jest nielogiczna, sprzeczna z doświadczeniem życiowym i nie uwzględnia całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może natomiast polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów (tak wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 roku w sprawie o sygn. akt II CKN 817/00, Lex nr 56906 oraz w wyroku z dnia 7 stycznia 2005 roku w sprawie o sygn. akt IV CK 387/04, Lex nr 177263). Nie można mówić o braku wszechstronnej oceny dowodów, skoro wszystkie dowody i okoliczności w jakich były przeprowadzone były przedmiotem rozważań sądu.

Wbrew bowiem twierdzeniom zawartym w apelacji, Sąd I instancji dokonał wszechstronnej i wnikliwej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stosując wszelkie zasady dotyczące oceny dowodów zgodnie z treścią art. 233 k.p.c. Przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego jest jasna i konsekwentna. Dowody na których oparł się Sąd wzajemnie ze sobą korespondują, tworząc logiczną całość. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy odniósł się również do przeprowadzonego z urzędu dowodu w postaci opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości, uznając ją za wiarygodną. Dokonane przez biegłą wyliczenia są jednoznaczne i spójne. Biegła w opinii uzupełniającej odnosiła się do zarzutów pozwanego, wyjaśniając wątpliwości, przy czym - jak słusznie zauważył Sąd I instancji - dopiero niekorzystne wnioski opinii biegłego stanowiły podstawę do złożenia przez pozwanego wniosku o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego w oparciu o materiały źródłowe, z dokonaniem rozliczenia czterech innych umów. Wskazać przy tym należy, iż pozwany przed wydaniem opinii, mimo złożenia przez stronę powodową rozliczenia należności pozostałych do zapłaty zgodnie z zawartymi umowami leasingu nr (...), nie podnosił zarzutu, iż powód z nieprawidłowo zaliczył wpłaty dokonywane na poczet należności wynikających z przedmiotowych umów leasingu, w związku z okolicznością zawarcia przez strony czterech innych umów. Podkreślić należy, że część dowodów wpłat złożonych przez pozwanego nie zawierała wskazania należności, a jedynie informację zaległe (np. polecenie zapłaty k.186) lub wskazywała kilka tytułów operacji, co uniemożliwiało stwierdzenie, czy zostały one zaspokojone w całości czy też w części. Zatem zasadnie Sąd Okręgowy, uwzględniając zasady postępowania w sprawach gospodarczych (art. 479¹² k.p.c.), oddalił wymieniony wniosek jako sprekludowany. W tych okolicznościach brak jest podstaw do uznania za zasadny zarzut apelacji naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 227 k.p.c. w zw. z art. 286 k.p.c. i art. 278 §1 k.p.c. oraz dokonania zmiany postanowienia Sądu Okręgowego w trybie art. 380 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisu art. 328§2 k.p.c. stwierdzić należy, iż może on być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź też zawiera tak kardynalne braki, które uniemożliwiają kontrolę instancyjną. W wyroku z dnia 7 lutego 2001 roku

Sąd Najwyższy stwierdził, iż naruszenie przepisu, określającego wymagania, jakim winno odpowiadać uzasadnienie wyroku sądu (art. 328§2 k.p.c.) może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (sygn. akt V CKN 606/00, Lex nr 53116). Dodać należy, że zarzut naruszenia prawa procesowego mógłby być uwzględniony tylko wówczas, gdyby naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy. Uzasadnienie wyroku jest sporządzone po wydaniu rozstrzygnięcia, a zatem, co oczywiste, nie wpływa na wynik sprawy. Gdyby jednak z uzasadnienia wyroku nie dało się wywieść rozumowania sądu, przez co wyrok nie poddawałaby się kontroli instancyjnej, wówczas zarzut naruszenia cytowanego przepisu byłby zasadny (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.11.1999 r., III CKN 460/98 - OSNC 2000, nr 5, poz. 100). Podkreślić należy, iż uzasadnienie sporządzone przez Sąd Okręgowy spełnia wymogi przewidziane wymienionym przepisem art. 328§ 2 k.p.c., zawiera ustalenie faktów ze wskazaniem dowodów na których Sąd się oparł, i ocenę tych dowodów, jak również wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W sprawie niniejszej, Sąd Okręgowy bardzo wnikliwie i szczegółowo ustalił stan faktyczny, poparty zebrany w sprawie materiałem dowodowym, przedstawił logiczne wnioski, a zatem brak jest podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c..

Przechodząc do zawartego w apelacji zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego w postaci art. 10 ustawy prawo wekslowe w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez uznanie za prawidłowo wykonane przez powoda weksle in blanco w sytuacji, gdy sposób ich wykonania był niezgodny z treścią deklaracji wekslowych, stwierdzić należy, iż jest on nieuzasadniony.

Sąd Okręgowy - w ocenie Sądu Apelacyjnego – prawidłowo uznał, iż zarzucając bezzasadność wykonania weksli in blanco na dochodzoną kwotę pozwany przeniósł spór na płaszczyznę stosunku podstawowego czyli roszczeń wypływających z umów leasingu nr (...).

Przepis art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz. U. nr 37 poz. 282) określa jakie elementy powinien zawierać weksel własny. Przede wszystkim weksel własny musi zawierać bezwarunkowe przyrzeczenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej. Ta forma weksli pełni najczęściej w obrocie funkcję gwarancyjną lub kaucyjną. Zobowiązanie z weksla własnego podlega z pewnymi odmiennościami, takim samym regułom jak z weksla trasowanego i z mocy art. 103 prawa wekslowego stosuje się do weksla własnego przepisy o wekslu trasowanym, w szczególności art. 10 prawa wekslowego.

Zobowiązanie wekslowe co do zasady jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, co oznacza, że nieprawidłowość, nieważność, bądź brak przyczyny prawnej tzw. causa nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. Nie ma również wpływu okoliczność, że nie został osiągnięty cel, dla którego wystawiono weksel. Taka regulacja uzasadnia tezę, że zobowiązanie wekslowe jest oderwane od swej podstawy prawnej, stanowiącej gospodarczą przyczynę wystawienia weksla. Abstrakcyjny charakter zobowiązań wekslowych odnosi się jedynie do weksli obiegowych, przenoszonych w trybie indosu.

Z treści art. 10 prawa wekslowego wynika, że jeżeli weksel niepełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia chyba, że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis tego artykułu rozstrzyga kwestię wykonania weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem. W przypadku weksla in blanco mamy do czynienia z osłabieniem pozycji podmiotu realizującego prawa z weksla i wzmocnieniem pozycji dłużnika. Podkreślić należy, iż zgodnie z przyjętym w judykaturze i doktrynie prawa wekslowego poglądem przez pojęcie „w chwili wystawienia” uważa się chwilę wręczenia weksla remitentowi jako pierwszemu wierzycielowi. Pogląd taki wyraził A. S. „ Komentarz do Prawa Wekslowego i Prawa Czekowego” Wydawnictwo (...). W. 1994 , s. 47.

Istota weksla in blanco polega na tym , że wystawca – zobowiązując się z weksla – nie wypełnia blankietu, lecz kładzie na nim tylko swój podpis. Jest to weksle in blanco w swojej najbardziej prymitywnej postaci. N. weksla in blanco

nie jest wynikiem przeoczenia stron, ale ich świadomym działaniem. Strony tego chciały zawierając odpowiednie porozumienie i licząc się z tym, że wypełnienie weksla nastąpi później. Jeżeli omyłkowo został wydany weksel, który nie obejmuje koniecznych części składowych, będzie on nieważny. Takie stanowisko zajął także prof. A. S. w „Komentarzu do Prawa Wekslowego i Prawa Czekowego” (Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1994, s. 47). Wystawca weksla własnego in blanco składając podpis musi mieć zatem wolę i świadomość, że zaciąga zobowiązanie wekslowe. Z brzmienia ustawy wynika, że konieczne jest porozumienie stron, które może być wyraźne lub dorozumiane.

Umowa o wręczenie weksla jest czynnością prawną kausalną, której ważność zależy od istnienia i ważności *causy*, rozumianej jako cel gospodarczy przysporzenia. W przypadku weksli, zwłaszcza weksli gwarancyjnych przyczyną powstania zobowiązań w nich inkorporowanych są kausalne stosunki, najczęściej stosunki umowne, co do których strony ustanawiają zabezpieczenie w postaci wykreowania dodatkowych zobowiązań z weksla między tymi samymi stronami. Wystawienie i wręczenie weksla następuje w zaufaniu do jego odbiorcy, że kiedyś uzupełni on go zgodnie z porozumieniem. Niemniej jednak dorozumiane porozumienie wekslowe istnieje. Założenie takie wynika z faktu, iż okoliczności powstania weksla in blanco mają charakter kausalny, wynikający z gospodarczej przyczyny jego wystawienia. Ważny weksel in blanco to taki weksel, który powinien umożliwić wierzycielowi realizację jego praw. W razie braku upoważnienia do wypełnienia weksla jest to niemożliwe. Dlatego też do ważności wykreowania wierzytelności z weksla in blanco konieczne jest zawarcie ważnego porozumienia w tej mierze. (B. B.. Porozumienie wekslowe jako umowa prawa cywilnego, (...) 2003/3/12 - t.1).

Weksel in blanco nie jest jeszcze wekslem, ale nie jest bezwartościowym papierem, bo może być wypełniony niesprzecznie z umową (SN III Rw. 1. (...) z dnia 17 stycznia 1933 roku, Przegląd Sądowy 1933. 138)

Jeżeli posiadaczem weksla in blanco jest pierwszy wierzyciel – remitent – wiąże go porozumienie zawarte z dłużnikiem. Dłużnik może przedstawiać mu zarzuty subiektywne ,a zatem wynikające ze stosunku podstawowego łączącego go z wierzycielem.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy skoncentrował się zatem słusznie na ustaleniu, czy w oparciu o zawarte przez strony umowy leasingu nr (...) istniały podstawy do wypełnienia weksli in blanco na dochodzoną pozew kwotę. W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe przy uwzględnieniu zasad wskazanych w art. 479¹² k.p.c., które doprowadziło do prawidłowych ustaleń faktycznych, z których wynika, iż powód mógł domagać się zapłaty należności wynikającej z zawarcia umowy leasingu nr (...) w kwocie 11. 667,82 złote oraz wynikającej z umowy leasingu nr (...) w kwocie 127.592,77 złotych. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy zasadnie uznał, iż powód przedstawił dokument, o którym mowa w art. 101 prawa wekslowego, zaś pozwany, na którym spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, nie sprostował temu ciężarowi i nie wykazał istnienia zarzutów tamujących lub niweczących. Twierdzenia pozwanego, iż dokonał spłat wszystkich rat leasingowych, a zatem powód zgodnie z treścią deklaracji wekslowej nie mógł wypełnić weksli własnych in blanco w grudniu 2011 roku z datą płatności określoną na dzień 19 grudnia 2011 roku są gołosłowne. Z przedstawionego przez stronę powodową (załączonego do odpowiedzi na zarzuty) rozliczenia obu umów leasingu będących przedmiotem postępowania, czego pozwany nie kwestionował, jednoznacznie wynika, iż istniała zaległość z tytułu rat leasingowych, które nie zostały spłacone przez pozwanego, a ostatecznie zostały rozliczone dopiero z uzyskanych korzyści w postaci wpływów środków finansowych ze sprzedaży lub zagospodarowania zwróconych w dniu 30 lipca 2010 roku przedmiotów leasingu. Dodatkowo wskazać należy, iż wbrew wyrażonym przez skarżącego w uzasadnieniu apelacji poglądom, ocena i rozważania Sądu zawarte w uzasadnieniu postanowienia z dnia 28 czerwca 2012 roku o wstrzymaniu wykonania nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2012 roku nie mogą stanowić podstawy do podważenia odmiennej oceny zawartej w uzasadnieniu wyroku. Sąd stosownie do treści przepisu art. 316 §1 k.p.c. wydaje wyrok po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, zaś wydając postanowienie o wstrzymaniu wykonalności orzeczenia dysponuje jedynie twierdzeniami stron oraz częścią dowodów, które podlegają ocenie i weryfikacji w toku dalszego postępowania.

Powyższe rozważania prowadzą do stwierdzenia, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy zastosował również przepis art. 485§2 k.p.c., a zarzuty apelacji w tym zakresie są bezpodstawne.

W tym stanie rzeczy, wobec braku podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 385 k.p.c. oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu ujętą w art. 98 §1 i 3 k.p.c. , zasądzając od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 2.700 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa radcy prawnego w postępowaniu apelacyjnym na podstawie § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Z. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego